

Psychologisch onderzoek en psychologische hulpverlening - volwassenen -

U heeft een uitnodiging ontvangen voor psychologisch onderzoek of voor psychologische hulpverleningsgesprekken in Kempenhaeghe. Dit informatieblad probeert een aantal vragen te beantwoorden die u mogelijk heeft. U kunt altijd terecht bij de centrale telefoonnummers van de Gedragswetenschappelijke Dienst voor verdere informatie of voor uw vragen (iedere dag tijdens kantooruren).

Waarom psychologisch onderzoek?

Uw neuroloog of huisarts heeft dit onderzoek nodig gevonden en hij/zij kan deze vraag beantwoorden. De psycholoog of de pedagoog werkt altijd op aanvraag van de behandelend arts en de resultaten worden ook weer gerapporteerd aan de arts. De arts zal daarom ook in de regel afspraken met u hierover maken en de resultaten met u bespreken. In ieder geval is een psychologisch onderzoek nodig voor verdere diagnostiek of voor uw behandeling. Waarom? Er zijn veel mogelijkheden. Zo vindt een arts het soms gewenst om te onderzoeken of de medicijnen bijwerkingen hebben in de vorm van trager reageren of minder goed concentreren. Soms wil de arts een geheugenonderzoek, of is een indruk nodig van uw sterke en zwakke kanten. Bij bepaalde behandelingen, zoals epilepsiechirurgie is psychologisch onderzoek een onmisbaar onderdeel van het voorbereidend onderzoek.

Wat is een psychologisch onderzoek?

Kort gezegd: er worden tests afgenomen. Misschien hebt u dat al wel eens meegemaakt. Zulke tests zijn meetinstrumenten waarmee de psycholoog interesses, mogelijkheden, eigenschappen en vaardigheden kan onderzoeken. Sommige tests bestaan uit het vinden van antwoorden op vragen, andere uit het oplossen van opdrachten, zoals het nauwkeurig kijken of er verschillen zijn tussen twee figuren. Er zijn ook tests waarbij we de computer gebruiken, bijvoorbeeld voor het onderzoeken van uw reactiesnelheid. Al deze tests worden afgenomen door een psychologisch assistente. Dat is een speciaal opgeleide medewerker die u helpt met al die tests en voortdurend uitlegt wat u moet doen. U hoeft zich niet speciaal voor te bereiden op het onderzoek, maar het is wel belangrijk dat u zo goed mogelijk uitgerust bent op de testdag. Een eventuele leesbril of gehoorapparaat dient meegenomen te worden. Misschien zult u zeggen: 'Zo'n psycholoog kan toch ook gewoon een gesprek voeren?' Zeker, dat gebeurt ook. Tijdens de onderzoeksdag spreekt u ook met de psycholoog. Dat gesprek is om met u kennis te maken en eventuele onduidelijkheden te bespreken. U heeft dan natuurlijk alle gelegenheid vragen te stellen. Resultaten van het onderzoek zijn er dan natuurlijk nog niet.

Hoe lang duurt een psychologisch onderzoek?

Er zijn allerlei uitzonderingen (die worden hierna ook genoemd), maar in de regel duurt het onderzoek een dag. Enkele vormen van onderzoek

duren korter (bijvoorbeeld als de psycholoog u meerdere keren kort wilt spreken) of juist langer (zoals het voorbereidend onderzoek voor chirurgie dat meerdere dagen duurt).

Hoe krijg ik de uitslag van het onderzoek te horen?

De resultaten van het onderzoek worden samengevat in een rapport dat wordt opgestuurd aan uw arts (de arts die het onderzoek heeft aangevraagd). Ook gegevens van eerdere onderzoeken worden betrokken bij het psychologisch rapport. Tijdens de volgende afspraak met uw arts hoort u de uitslag. Soms is ook de psycholoog/pedagoog bij dit gesprek aanwezig. Natuurlijk kunt u na het gesprek met de arts verdere verduidelijking vragen bij de psycholoog/pedagoog.

Een speciaal geval - 1: psychologisch onderzoek ter voorbereiding voor epilepsiechirurgie

Het is mogelijk dat het psychologisch onderzoek uitgevoerd wordt ter voorbereiding van epilepsiechirurgie. Er zijn dan verschillende mogelijkheden. Soms vraagt de arts een kort voorbereidend onderzoek. Het gaat dan om een onderzoek naar uw capaciteiten en een kort gesprek met de psycholoog. Dit onderzoek verschilt op geen enkele manier van andere psychologische onderzoeken. Voorafgaande aan de operatie moet een zeer uitgebreid onderzoek uitgevoerd worden, vooral om de taal- en het geheugen goed te controleren en tot in detail te bepalen of de ingreep risico's met zich mee zal brengen. Dit onderzoek duurt twee dagen. Dit betekent dat u één nacht (soms twee nachten) wordt opgenomen in een opname-afdeling van het epilepsiecentrum. Dit is om te voorkomen dat door de vermoeidheid van de reis de resultaten negatief beïnvloed worden. Om goed 'de vinger aan de pols te houden' wordt dit onderzoek ook een aantal keren herhaald na de operatie. Opnieuw betekent dat een onderzoek van twee dagen.

Een speciaal geval - 2: psychologisch onderzoek gelijktijdig met EEG-registratie

Soms combineren we EEG-registratie met psychologisch onderzoek. Een EEG is een methode om uw hersenactiviteit te onderzoeken. Door EEG en psychologische tests te combineren is het mogelijk een zeer nauwkeurig beeld te krijgen van het effect van de epilepsie op uw functioneren. Andersom is het ook mogelijk om te onderzoeken of

sommige haperingen in het functioneren berusten op epilepsie of niet. Eigenlijk is zo'n onderzoek niet anders dan een 'gewoon' EEG-onderzoek, echter nu terwijl u tests verricht.

Een speciaal geval - 3: psychologisch onderzoek, gelijktijdig met controle van de hoeveelheid van uw medicijnen in het bloed

Het is mogelijk dat de medicijnen die u moet gebruiken tegen de epileptische aanvallen bijwerkingen hebben. Enkele van die bijwerkingen zijn goed te zien en vereisen dus geen nader onderzoek. Het is echter ook mogelijk dat de medicijnen concentratieverlies veroorzaken of een tragere reactie. Wil je dat soort bijwerkingen op het spoor komen dan kan dat alleen met speciale psychologische tests. Die tests combineren we soms met controle van de hoeveelheid van het medicijn in het bloed. Om die reden moet er dan op de testdag één of meerdere keren bloed worden afgenomen.

Een speciaal geval - 4: persoonlijkheidsonderzoek

Soms dient het psychologisch onderzoek om een indruk te krijgen van uw interesses, vaardigheden en van uw sterke en zwakke kanten. Dat kan maar voor een deel met tests die dan meestal de vorm hebben van vragenlijsten die u invult. Daarnaast is dan echter een gesprek met de psycholoog van belang; soms zal de psycholoog u meerdere keren kort willen spreken.

Psychologische begeleiding en hulpverlening

Naast diagnostiek zijn er ook mogelijkheden voor psychologische hulpverlening die soms (tijdelijk) nodig is voor een doelgerichte epilepsiebehandeling. We noemen enkele mogelijkheden.

Psychotherapie en voorbereiding op psychotherapie

Soms is het nodig ondersteuning te krijgen, bijvoorbeeld in een moeilijke periode. Dit kan door middel van gesprekken met een psycholoog. Soms is een vorm van therapie noodzakelijk. Als het hebben van epilepsie daarbij een probleem is dan kan dit in Kempenhaeghe, maar vaak dienen de gesprekken om u 'een eind op weg te helpen', zodanig dat u behandeld kunt worden in een instelling (zoals een Riagg-instelling) dicht bij huis. De gesprekken dienen dan ter voorbereiding op psychotherapie.

Geheugenondersteuning

Geheugenproblemen kunnen optreden als begeleidend probleem bij epilepsie. Soms is het mogelijk de oorzaak van de geheugenproblemen weg te nemen of te behandelen, maar soms is dat niet mogelijk. Dan ontstaat de vraag of er trainingsmogelijkheden zijn. Regelmatig organiseren we hiervoor geheugentrainingsgroepen. Daarbij moet u zich wel realiseren dat 'training' eigenlijk niet een juist woord is: u leert beter om te gaan met de geheugenproblemen, u leert u aan te passen aan de problemen zodat deze minder invloed hebben op bijvoorbeeld de werkprestaties.

Epilepsievoorlichting

Regelmatig worden groepsbijeenkomsten georganiseerd waarin we systematisch een aantal veel voorkomende vragen en problemen aan de orde stellen. De onderwerpen zijn de vragen en problemen waar veel patiënten met epilepsie mee te kampen hebben. Dat is ook de reden waarom deze bijeenkomsten voor groepen worden georganiseerd. De onderwerpen worden door een aantal stafleden behandeld maar ook een aantal psychologische vragen komt aan bod: hoe pas je je aan als je epilepsie hebt; hoe zorg je dat de epilepsie zo min mogelijk invloed heeft op het dagelijks leven etc.

Nog vragen?

Natuurlijk kan dit blad niet alle vragen beantwoorden en kunnen niet alle mogelijkheden in detail beschreven worden. Daarom, heeft u vragen, aarzel dan niet te bellen. Het secretariaat van de Gedragswetenschappelijke Dienst is te bereiken via T (040) 227 92 33 en F(040) 226 04 26. De Gedragswetenschappelijke Dienst vindt u op de eerste verdieping van het hoofdgebouw van Kempenhaeghe. Adres: Sterkselseweg 65, 5591 VE Heeze.